

slovenski čebelar

1 9 6 7

LETO LXIX

ŠT. 11

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKIH ORGANIZACIJ
SLOVENIJE

Št. 11

Ljubljana, 1. novembra 1967

Leto LXIX

VSEBINA

France Resman: Pot skozi muzej na plemenilno postajo	265
France Guna: Čebele pozimi	267
Leopold Stanek: Bila je pomlad	269
Koloman Paller: Izlet članov ČD Lendava v LR Madžarsko	270
Jožef Ačko: Resnici na ljubo	274
Edi Senegačnik: Velikemu hrvatskemu čebelarju Milanu Palianu v spomin	276
Valentin Benedičič: Naši problemi	278

UVODNA FOTOGRAFIJA

Letos je ponekod hoja zelo dobro medila, tako da je bila močno pokapana vsa podrast in tudi tla pod drevesi so bila dobesedno polita. Na sliki je čebela, ki pobira sladko mano kar s skale. Posnetek je z Gornjega Iga. (Sivic)

List izhaja vsakega 1. v mesecu. Člani, ki plačujejo letno članarino 1700 din, ga prejemaajo zastonj. Izdaja ga Zveza čebelarskih društev za Slovenijo v Ljubljani, Cankarjeva cesta 3/II, tiska ČP Delo — obrat Triglavska tiskarna v Ljubljani, ureja uredniški odbor: Valentin Benedičič, Ivan Majcen, Slavko Raič, France Rome, Edi Senegačnik in Jožko Slander. Odgovorni urednik Edi Senegačnik. Letna naročnina za nečlane 2000 din, za inozemstvo 2500 din. Posamezna številka na 32 straneh stane 250 din, na 16 straneh 120 din. Odpovedi med letom ne upoštevamo. Kdor plačuje članarino v obrokih, se s prvim obrokom zaveže, da jo bo do konca leta v celoti poravnal. To velja tudi za naročnino. Številka žiro računa pri Narodni banki v Ljubljani, Miklošičeva cesta, 501-8-268/1

POT SKOZI MUZEJ NA PLEMENILNO POSTAJO

FRANCE RESMAN

S septembrom smo skorajda zaključili z obiski našega čebelarskega muzeja pa tudi s turistično sezono v Radovljici. Ob bežnem pregledu vpisov v knjigi obiskovalcev muzeja moramo biti z obiski kar zadovoljni, posebno z zamejskimi. Verjetno je k temu pripomogla povezava, ki jo je vzpostavilo vodstvo naše Zveze čebelarskih društev z zamejskimi čebelarskimi organizacijami. Zaradi take povezave in obiskov je izšel letos v 2. številki nemškega čebelarskega lista »Die Biene« daljši članek, ki ga je po obisku v Sloveniji napisal znani čebelarski strokovnjak dr. K. Dreher. V članku, v katerem daje priznanje naši sivki, je med drugim lepo opisal naš muzej in priobčil pet posnetkov razstavljenih predmetov. Nadvse hvalevredna reklama je privabila marsikaterega strokovnjaka in prijatelja čebelarskih zanimivosti ne le iz Nemčije, pač pa tudi iz Švice, Francije, Belgije, Anglije, Holandije, Italije, Češko-slovaške, skupinsko pa največ iz sosedne Avstrije. Vsi so v splošnem pohvalili

prizadevnost slovenskih čebelarjev, češ da jim je uspelo zbrati toliko zanimivega gradiva, ki so ga uporabljali predniki pri opravljanju čebel. Čebelarški strokovnjaki so poudarjali, da so že prepotovali obsežna čebelarska področja, pa toliko raznovrstnih predmetov niso nikjer videli. »Zbirka predstavlja svojevrstno zgodovino in ljudsko umetnost«, je med drugimi priznanji med vtisi napisano v knjigi obiskov.

Posebno darilo so prinesli slovenskim čebelarjem češkoslovaški čebelarji, ki so na izletu po Jugoslaviji 25. julija t.l. obiskali našo Zvezo in vodilne slovenske čebelarje. Čebelarški muzej v Radovljici pa so obogatili z enim nacionalnim »češkoslovaškim uljem« in ga izročili ob zanimivem predavanju o čebelarstvu v ČSSR.

Za lepo darilo se je zahvalil predsednik DS muzeja in poudaril slogo in prijateljstvo ter skupne napore za napredek čebelarstva. Obiskovalci so si potem z vidnim zanimanjem ogledali zbrane eksponate in nato nadaljevali pogovore.

Tudi večje skupine slovenskih čebelarjev so letos obiskale muzej. Tako čebelarska društva Postojna, Rače pri Mariboru, Vrhnika-Borovnica, Šoštanj in Ajdovščina. Verjetno so številni obiskovalci muzeja med ogledom ugotovili, kaj bi še vse iz njihove zbirke sodilo v muzej.

Pohvalili smo že skupine koroških čebelarjev tako iz Št. Pavla iz Lavantinske doline, iz Št. Vida ob Glini in 14 čebelarjev iz Kotmare vasi. Ti so 20. avgusta 1967 obiskali gorenjske čebelarje. Predvsem so si z zanimanjem ogledali zbirke v čebelarskem muzeju v Radovljici. Želeli so si ogledati tudi kako napredno čebelarstvo. To smo storili pri čebelnjaku vodje plemenilne postaje A. Janša pri Cirilu Jalnu v Rodinah. Le-ta je, vesel obiska, požrtvovalno in razločno opisal gostom čebelarjenje gorenjskih čebelarjev po naukih prvega učitelja A. Janša. Z vso odločnostjo je nadalje poudaril, kako nujna je odbira čiste sivke in vzreja takih matic. Opozoril je, na kaj vse mora paziti vzrejevalec pri odbiri plemenjaka, iz katerega bo jemal vzrejni material, in pri odbiri trotarja z najboljšimi lastnostmi. Vse to sloni na večletnem opazovanju. Nazorno je pokazal med drugim plemenjaka z vzornim zaleganjem, z izredno krotkostjo in mirnostjo. Čeprav so opazovalci glasno in z živahnimi kretnjami opazovali sate na kozici, so čebele krožile po njih brez hujšega razburjenja ali pikanja. Na potrebnih pripravah je nato razložil pot od jajčeca do matice. Pri tem igra važno vlogo čas. Končno je pojasnil še vlogo plemenilnikov in njih polnjenje s presejanimi čebelami, medenim testom in dodajanje matičnice z matico.

»Nadaljevali bomo na plemenilni postaji«, je dejal Ciril Jalen. Po 40 minutah smo bili že na 1070 m nadmorske višine ležeči plemenilni postaji Antona Janše za Vrhom pod Zelenico. Izletniki so imeli namreč svoja vozila.

Lepšega vremena skoro ni bilo pričakovati. Pogled na lepo ležečo plemenilno postajo s pisanimi, po položnem pobočju postavljenimi hramčki je bil nepopisn. Pred vetrovi jo varujejo nad 2000 m visoki vrhovi Karavank: Begunjščice, Zelenice, Srednjega vrha in širokoplečatega Stola. Zato se skoro vse matice spraše. Vodja plemenilne postaje je povabil k paviljončku za trotarje, v katerem sta bili nameščeni dve družini. Tu je pojasnil, kakšno vlogo ima trotar na plemenilni postaji. Pri njem je treba paziti, da je stalno rojilno razpoložen, da ima dovolj močnih in zdravih trotov. Navzoči pomočnik vodje

Ivan Rodman je pokazal, da sta družini zares taki. Pokazal je tudi nekaj v hramčkih razporejenih plemenilčkov z oprашenimi in zaznamovanimi matičami. Ni pa dovolil, da bi se predolgo zadrževali na pobočju, kjer so se matice še prašile.

Nato sta vodja postaje in njegov namestnik povabila izletnike v kočo. Tu jih je vodja postaje lepo pozdravil, opisal potek priprav za postajo ter njen namen in pa priznanje, ki so jih postaji izrekli čebelarški strokovnjaki, kar močno vzpodbuja ustanovitelja k nadaljnjemu delu in kliče novih sodelavcev. Izrazil je upanje, da bodo medsebojni obiski slovenskih in koroških čebelarjev mnogo koristili čebelarskemu napredku, saj smo prek Stola povezani s potjo, ki ni dolga niti ne dve uri hoda.

V imenu čebelarskega društva Kotmara ves se je zahvalil predsednik Sattler, tajnik Mirko Čimžar pa je čestital k velikemu delu, ki so ga opravili gorenjski čebelarji ob pomoči izredno delovne ZČDS, in se zahvalil za izreden užitek, ki jim ga je pripravilo čebelarsko društvo.

V vpisno knjigo obiskovalcev plemenilne postaje pa je vpisal tovariš Prušnik:

»Koroški čebelarji, zbrani iz Kotmare vasi in sosednjih vasi, smo se udeležili izleta in obiska pri gorenjskih čebelarjih. Obiskali smo čebelarski muzej v Radovljici, čebelnjak Cirila Jalna ter plemenilno postajo pod Zelenico, posvečeno A. Janši. Vračamo se z najboljšimi vtisi na Koroško. Slovenskim sosedom izrekamo iskreno priznanje za njihovo požrtvovalnost v korist čebelarskega napredka. V celoti se pa tudi mi pridružujemo vašemu čebelarskemu geslu:

Tudi čebele združujejo narode
na trnjevi poti do miru.

ČEBELE POZIMI*

FRANCE GUNA

Zima je v naših krajih resna preizkušnja tako za čebele kakor tudi za čebelarja. Saj skoro ni zime, ki bi minila za čebele čisto brez neugodnih posledic. Vedno so kake izgube, če ne velike, pa majhne. Zato najdeš v naših gozdovih tako malo divjih čebel, čeprav nam jo marsikak roj popiha iz uljnjaka v hosto. Poleti in jeseni se taki roji v drevesnih žlamborjih in skalnih votlinah še nekako drže, zima pa jih stisne in uniči.

Čebele, te sončne ptičke, pač tako rekoč res le od sonca žive. Na soncu so živahne, vedre, delavne in celo bojovite. Ko pa se sonce skrrije za oblake, se umire, postanejo trudne in okorne, da nazadnje onemogle otrpnejo in žalostno končajo, če jih sonce spet hitro in pravočasno ne ogreje s svojimi žarki. Človek bi skoro rekel, da je mraz njihov najhujši sovražnik, proti kateremu so čisto brez moči.

Pa vendar ni tako hudo. Ravno čebela, ta drobna nežna in tenkočutna živalca, nam je posebno prepričljiv dokaz, kako je v stvarstvu čudovito lepo poskrbljeno za sleherno živo bitje. Kakor da so že davno prej vedele za bliža-

* Predavanje v radijskih Kmetijskih nasvetih oktobra 1967.

jočo se zimo, so se čebele nagonsko z vso resnostjo pripravljale nanjo. V juliju in avgustu so nabirale smolo, da so z njo zadelale sleherno režo ali špranjo v panju. Na jesen so zbrale vso hrano v tistem delu panja, kjer so si do zdaj že uredile zimsko gnezdo. Da pa se jim zaloge hrane ne bi prehitro izčrpale, so že v avgustu pregnale trote, ki jih pač niso več potrebovale.

Razume se, da jih skrben in umea čebelar pri vseh teh njihovih pripravah podpira po vseh svojih močeh. Pomanjkljive zaloge jim je že septembra izdatno dopolnil, da se jim ni bati lakote. Šibkejše družine je utesnil na šest, pet ali celo na štiri sate, ker je pač lažje ogrevati manjši kot pa večji prostor. Te dni pa jih bo še toplo odel, da se bodo uspešno upirale tudi najhujšim valom mraza. Dobra izolacija pri čebeljem panju mnogo pomeni. Kakor v človeškem stanovanju med debelimi stenami potrošimo manj kuriva, tako ga tudi čebela mnogo prihrani, če je panj toplo odet. Njihovo kurivo pa je dragoceni med. Zato pravimo, da čebele niso pozimi nikoli preveč odete. Da le pri žrelu dobijo dovolj svežega zraka, pa je vse v redu.

Po takih pripravah lahko mirno in pogumno čakamo zime mi čebelarji in naše čebele. Res pa je, da je bolje, če zima prijemlje bolj polagoma, kot pa če zgrabi na hitro. V oktobru in novembru se ob sončnih dneh čebele rade še nekoliko sprelete, kar jim gotovo dobro dene. Saj bo zima itak še dovolj dolga zanje in za ljudi. Začne se navadno s hladnim deževjem, ki nam neko noč pobeli gorske vrhove ali pa tudi nižja hribovska pobočja. Zdaj je prišel za čebele čas zimskega počitka.

Ko se dnevne temperature približajo ničli ali padejo nočne temperature celo pod njo, čebele popolnoma prenehajo izletavati. Panj je kakor izumrl: ne v žrelu ne na panjevi bradi ne vidiš nobene čebele več. Pa je tudi najbolj prav tako. Ta smrtna tišina pred uljnjakom in v uljnjaku je dobro znamenje: čebele so se začele stiskati v svojo zimsko gručo.

Zimska gruča je največja biološka zanimivost v življenju čebel. Po človeško povedano je to živa trdnjava, ki bi se utegnila upreti celo sibirski zimi, če je le v panju dovolj čebel in živeča. Normalno ima obliko krogle, ki pa se vedno nekoliko prilagodi tudi notranji obliki panja, v katerem čebelja družina prezimuje. V začetku zime je ta okroglasta čebelja gruča bolj rahla. Kolikor bolj pa pritiska mraz, toliko bolj tesno se čebele zgnetejo v ujej. Ker pa so čebele na površini gruče dosti bolj izpostavljene mrazu kot one v notranjosti, se neprestano, toda čisto mirno, brez vsakega hrupa in skoro neopazno menjavajo med sabo. Če poteka prezimovanje normalno in brez kakih resnejših motenj, je sredi gruče približno 14°C , na njeni površini pa približno 8°C nad ničlo. To toploto zdržujejo oziroma regulirajo čebele z uživanjem hrane: v hudem mrazu torej uživajo več, ob milejšem ozračju manj. Zgodi se, da je panjevo žrelo zakovano z ledom, toplota čebelje gruče pa se vendar drži na enaki višini.

Manj ugodno pa je za čebele premočno nihanje ali nenadni skoki zunanje temperature. Pride izredno topel val — čebelja gruča se zrahlja ali celo razpusti, nenadoma pa se pojavi spet izredno hud mraz in čebele, ki so se oddaljile od glavnine ali se razlezle po panju, so obsojene na smrt. Preden se namreč utegnejo vrniti v gručo, že otrpnejo.

Naravnost usoden za vso čebeljo družino pa je lahko kak dolgotrajen mraz, ki onemogoči čebelam, da bi se premaknile po satju naprej za hrano.

Na enem mestu so jo porabile, dalje pa ne morejo in tako žalostno pomro za lakoto, četudi so nedaleč od njih še izdatne rezerve hrane. Na srečo pa so to le redki primeri, ki jih res skoro ni, če so bile čebele dovolj skrbno zazimljene.

Nad vse važen za dobro prezimovanje pa je mir. Tega ne morem nikoli dovolj poudariti: mir in zopet mir! Mir v panju in mir zunaj panja! Če le sinička s kljunom potrka na končnico, že zahrumi po vsem panju! Podobno je, če potegne veter in veje bližnjih dreves udarjajo po stenah ali strehi uljnjaka: v trenutku se zganjajo čebele na vsej črti. Veliko zgage naredi tudi neroden čebelar, ki pride čebele odevat šele v najhujšem mrazu, ko so že davno stisnjene v zimsko gručo. Vse to je združeno z ropotom, a čebele razburi že najmanjši šum. Če le vrata panja odpreš, je že preveč. Razburjene čebele po svojem naravnem nagonu navalijo na med in se ga preveč nasrkajo. To pa pomeni dvojno škodo. Poraba hrane se po nepotrebnem znatno poveča, črevesje čebel pa je kmalu prenatrpano. Če pride pravočasno toplo vreme, da se žival dodobra otrebi, potem še gre. Če pa se zima zavleče, je katastrofa neizogibna: čebele zbole za grižo in panj žalostno propade.

Zato bomo skušali čebele zavarovati pred vsakim nemirom. Mišim bomo nastavili v uljnjaku pasti ali pa strup. Rovkam bomo preprečili dostop v panj s posebnim pločevinastim zapahom. Ptice, posebno siničke, bomo odvrnili od uljnjaka s tem, da jih bomo privabili v nastavljene krmilnice.

Tudi sončni žarki, ki sijajo pozimi naravnost v panjska žrela, so škodljivi, ker izvablajo čebele v sneg in mraz. Zato morajo biti žrela pozimi zasenčena, vendar pa tako, da imajo čebele še vedno prost izlet. Žrela pa tudi ne smejo biti zametena s snegom. Kakor hitro namreč čebele opazijo, da so zaprte, še huje navalijo k žrelom. Razburjenje narašča, vročina v panju se kar na hitro dvigne in čebele se lahko zaduše, če čebelar pravočasno ne opazi nevarnosti. Prav zato skrben čebelar tudi pozimi pogosto stopi pred uljnjak, da tam opazuje in s prisluškovanjem ugotavlja, če poteka prezimovanje v redu.

Urednikova pripomba: S tem smo zaključili naša praktična predavanja v radijskih kmetijskih nasvetih. V zimskem času bodo sledila teoretična, ki jih bomo že vnaprej javili v našem listu.

BILA JE POMLAD

L. STANEK

Bila je pomlad,
bilo je poletje
in lepa jesen,
kje si bila gost,
zapoznela čebela?

Bilo je cvetje,
razkošje barv in omam,
vabil je pašnik in gozd,
kje si bil ti,
zakasneli cvet?

Klijoč pod zemljo
čakal sem zadnjega sonca,
čakal sem tvoje ljubezni.

IZLET ČLANOV ČD LENDA VA V LR MADŽARSKO

KOLOMAN PALLER

Na letošnjem občnem zboru ČD Lendava je bila osrednja točka razpravljanja zdravstveno stanje čebel. Zato je zbor sklenil, da bi organizirali izlet čebelarjev v sosednjo LR Madžarsko, kjer bi se seznanili z zdravstvenim stanjem tamošnjih čebel, z organizacijo zdravstvene službe in z ukrepi za pobijanje čebeljih bolezní in z možnostmi sodelovanja na področju obmejnih krajev.

Sklep občnega zbora smo uresničili v nedeljo dne 11. junija 1967. Odziv članov je bil proti pričakovanju obilen, saj se je za izlet prijavilo 62 oseb. Kljub slabemu vremenu so prišli skoro vsi. Resnici na ljubo moram takoj povedati, da so 55 % udeležencev predstavljali nečebelarji, pretežno seveda »boljše polovice«, ki delijo z njimi, kot vemo, na življenjski poti vse »sladkobe« in kdaj pa kdaj tudi tegobe. Ne bi se morda zmotil, če bi njihovo vsakdanje poslanstvo spremljevalca ob tej priložnosti ocenil na častno varuško in nadzorno službo z nalogo, da pazijo, da bi se izlet ne prelevil recimo v izlet vinogradnikov za ogled sosednih kletarstev, kar prav tako sodi v specialnost kmetijske panoge.

In res. Uspehi spremljevalk so bili že kar v začetku nadpovprečni. Že ob odhodu je nehala deževati in kmalu po šesti uri po prehodu čez državno mejo se je začelo jasniiti. Tako smo iz avtobusa izpopolnjevali svoje geografsko obzorje, opazujoč kraje in naravo.

Prva postojanka je bila kraj Zalaapati, kjer smo si ogledali čebelarsko strokovno šolo. Časovni program smo nekoliko prekoračili, ker smo prispeli z dobro uro zamude. Ravnatelja šole je v imenu članov društva in ZČD pozdravil predsednik Aleksander Šimonka. Pojasnil mu je namen našega izleta in zaprosil, da pomaga uresničiti naš program. Za knjižnico šole mu je izročil obe knjigi Sodobnega čebelarstva. Ravnatelj šole Szönyi Janos nas je zelo ljubeznivo sprejel in z veseljem sprejel tudi naše želje. Takoj nam je razkazal šolo in nas nato popeljal v učilnico, kjer nam je nazorno predočil organizacijo čebelarstva in strokovne šole same. Na kratko bom skušal posredovati njegovo izvajanje bralcem našega lista.

Osnovna organizacijska enota je kraj (vas). Imenuje se čebelarska grupa z označbo sedeža. Članstvo v njej ni obvezno. Če je v posameznem kraju malo čebelarjev, se v grupo združi več krajev. Višja enota je »strokovni čebelarski odbor« na ravni komitata. V državi je 19 takih odborov. Ima 11 članov. Volijo jih čebelarske grupe s področja vsakega komitata s tajnim glasovanjem za dobo 4 let. Najvišja organizacijska enota pa je »državni čebelarski svet«. Sestavljajo ga delegati čebelarskih odborov. Vzporedno s čebelarsko organizacijo, katere glavni namen je izobraževanje čebelarjev, nadzor nad zdravstvenim stanjem čebel, usmerjanje čebelarske proizvodnje ter čebelarskih potrebščin, obstaja tudi odkupna mreža čebelarskih proizvodov in preskrba s panji ter čebelarskimi potrebščinami. To dejavnost na ravni čebelarske grupe opravljajo kmetijske zadruge. Čebelar lahko za svoje proizvode sklepa pogodbe (kooperacija) in že lahko vnaprej dobi 600 forintov (Ft) za 100 kg medu, ki ga bo oddal v določenem roku. Na ravni čebelarskega

odbora je čebelarški sekretar, ki je odvisen funkcionar. Trguje, nadzoruje in organizira izobraževanje (npr. nadzira kvaliteto čebelarskih proizvodov, čebelarskih potrebščin itd.). Za svoje delo je plačan.

Državni čebelarški center je najvišji organ trgovine. Izvaža med in roje, skrbi za izdelavo panjev in potrebščin (ima dve tovarni) ter za proizvodnjo medenega peciva (prav tako dve tovarni) za potrebe notranjega in zunanjega trga.

Med družbeno organizacijo čebelarstva in trgovino je tesno sodelovanje. Tako npr. DČS določa, kakšni panji naj se izdelujejo. Izobraževanje se na področju čebelarske grupe odvija s strokovnimi predavanji. Predavatelj je praviloma iz čebelarske grupe ali ga povabijo od drugod. Stroške krije čebelarska grupa. Na področju okraja ali komitata se izobražujejo čebelarji s tečaji pretežno v zimski dobi. Stroške krijejo področne čebelarske grupe. Čebelarska šola pomeni izobraževanje na najvišji ravni. Šola se vzdržuje na državne stroške. Pouk je za mladino (starost od 15 do 20 let), ki si želi pridobiti poklic. Kandidat si mora v naprej zagotoviti zaposlitev (pri KZ ali državnem posestvu). Vsako leto se vpiše 24 do 30 učencev. Teoretični pouk traja 2 leti, 1 leto praktični pouk, 1 leto pa obvezna praksa. Na koncu delajo mojstrski izpit. Šola je dostopna tudi odraslim, ki obiskujejo tečaje ali pa si dopisujejo. Strokovni tečajji so za čebelarje začetnike v šoli. Tečaj traja pet dni. Udeleženci izpita ne polagajo, kvalifikacije ne pridobijo. Za tečaj morajo plačati 120 Ft, stroške delno krije tudi država. Pogoj za sprejem v dopisno šolo je, da je kandidat najmanj 8 let praktični čebelar. Praktični del pouka je v šoli, ki traja 3 tedne (eden pozimi, dva poleti). Šola se zaključi z izpitom. Kandidat, ki uspešno napravi izpit, pridobi enakovredno kvalifikacijo kot redni učenci. Za to obliko izobraževanja je veliko zanimanja in se vsako leto vpišuje precejšnje število oseb raznih poklicev. Nad strokovno šolo pa je še raziskovalni inštitut pod vodstvom dr. Örsöi-Pala-Zoltana. Čebelarska šola izvira še iz časa Marije Terezije kot oddelek za čebelarstvo v sestavi druge šole (Gödöllö, Lengyel), kot samostojna šola pa deluje od lani s sedežem v Zalaapati kot edina za celo državo. Nato je ravnatelj spregovoril še o zatiranju čebeljih bolezní, o prevažanju in o sistemu panjev, ki jih uporabljajo. Za zatiranje čebeljih bolezní obstoji zdravstvena mreža. V vsakem večjem kraju imajo preglednika za čebelje bolezní in živinozdravnika. Živinozdravnik je uradna oseba, preglednik pa je njegova desna roka. Obvezni pregled čebel je vsako leto enkrat. Odredi ga živinozdravnik. Preglednik dobi 2 forinta za vsak pregledani panj. Stroške krije družba (Skupščina komitata). Čebelar ne plačuje ničesar. Če preglednik naleti na sumljive družine, odvzame vzorec (60 čebel ali kos sata velikosti 10 cm). Vzorce pregledujejo zdravstveni zavodi, ki jih je v državi pet.

Razen letnega pregleda so pregledi tudi po naročilu (npr. pred prevozom na pašo). Stroške za take preglede nosi naročnik. Če pa potem med pregledom ugotove kako bolezen, krije nadaljnje stroške pregleda in raziskav skupnost.

V pristojnost ministrstva spada zatiranje nalezljive gnilobe čebelje zalege, pršičavosti, noseme in pohlevne gnilobe. Prvi dve bolezní sta zelo redki. Če se slučajno pojavita, obolele družine uničijo. Čebelar dobi za uničeno družino 600—700 Ft. Predhodno pa mora panj v navzočnosti preglednika razkužiti.

Ob slovesu pred šolo

Nosemo zdravijo s fumagilinom, pohlevno gnilobo pa s tetranom, v novjšem času pa obe s kemičnim preparatom zvanim »Fumerra«. Za preventivo uporabljajo 1 kg na panj, za obolele družine pa 3 kg na panj. Cena za en kilogram znaša 20 Ft. V boju proti nosemi nenehno učijo, naj se ne uporablja satje, ki je starejše od treh let.

Prevažanje čebel na pašo je zelo razširjeno, zlasti na akacijevo. Na akaciji imajo glede na različni čas cvetenja možnost izrabiti dve paši. Pri prevozu (kamion) dobijo 40 % popusta. Prepovedan je prevoz čebel v obmejni desetkilometrski pas ob avstrijski in čehoslovaški meji. V tem pasu je letno dvakrat obvezen pregled čebeljih panjev na pršičavost. Sicer je prevažanje na pašo po vsej državi pod določenimi pogoji prosto. Pogoji so: zdravstveno spričevalo, panje je dovoljeno postavljati najmanj 200 m od tistih, ki so že na paši, na akacijevi paši pa najmanj 100 m. Vse to je predpisano z zakonom in določenimi sankcijami. Prav tako je z zakonom prepovedano škropljenje s škodljivimi strupenimi kemičnimi sredstvi ob cvetenju raznih kultur ne glede na to, v kateri sektor lastništva spada nepremičnina. V uporabi sta dva sistema panjev: ležeči (položki) in nakladalni.

Boczonadi — ležeči ima več variant po prostornini, in sicer z 10, 15, 19 in 24 satniki. Velikost satnika (zunanja) znaša 42×36 cm. Ta sistem je najbolj razširjen, zlasti panj zadnjih dveh variant. Za čebelarjenje na veliko jih ne priporočajo. Od nakladalnih so v uporabi »Hunor« (velikost satnika 42×27 cm) in »Zander« (velikost satnika 42×22 cm).

Na vprašanje udeležencev je ravnatelj na koncu povedal še nekatere zanimivosti. Ne priporočajo čebelariti z manj kot 10 panji čebel, čebelarji z nad 30 panji plačujejo 10 Ft davka na panj letno oz. 7 Ft, če je pridelek medu vezan s kooperacijsko pogodbo. Novi panj ne glede na sistem stane 560 Ft, odkupna cena medu 19 Ft, voska pa 100 Ft za 1 kg. Odkupijo vse količine medu ne glede na trenutno stanje na trgu.

Po predavanju nam je ravnatelj razkazal še čebele in panje ki so razporejeni v lepem in dokaj prostranem šolskem sadovnjaku. Tu se lahko vidijo panji vseh vrst, ki jih imajo na Madžarskem. Šola se bavi tudi s prodajo

čebel. Precejšnje število narejencev je bilo pravkar pripravljenih za izvoz. Pokazal nam je tudi prašilčke »Gödöllö«. Ima dva satnička, ki sta ob gornji letvici nekako gibljivo spojena, tako da se s pritiskom na neko napravo spodaj razmakneta in se tako hitro in z lahkoto pregleda matico. Zanimivo je, da matice, ki se v desetih dneh ne spraše, takoj uničijo. Oprašene matice pa kmalu po opravitvi dodajo.

Čas nas je že priganjal in morali smo se posloviti, čeprav bi radi še marsikaj videli in slišali. Naši predstavniki so se ravnatelju zahvalili za prišrčnost in za vse, kar nam je povedal in razkazal. On pa je s svoje strani izrazil veselje in zadovoljstvo, da so jugoslovanski čebelarji vzpostavili stike, da bi izmenjali izkušnje z madžarskimi čebelarji. Štel si je v prav prijetno zadovoljstvo, da so čebelarji iz sosedne socialistične dežele prvič obiskali to šolo. Presenetila pa ga je številna in dobro organizirana udeležba, kakršne bi pri njih nikakor ne bi dosegli. V spomin na to prijateljsko srečanje je našemu društvu v imenu šole podaril miniaturni panj sistema Boczonadi. Naprosil nas je, naj se nekateri udeleženci tega izleta vpišejo v spominsko knjigo šole, da bi to, kakor tudi lepa strokovna knjiga o čebelarstvu, sedanjemu in poznejšemu mlademu rodu šole pričalo o razumevanju in medsebojnem sodelovanju tudi izven državnih meja.

Pred odhodom so ponovno nastopili tudi naši fotoamaterji in napravili nekaj posnetkov v spomin.

Pot smo nadaljevali proti Keszthely-u, da bi se tam srečali s čebelarji tamošnje čebelarske grupe. Z nestrpnostjo so nas že čakali v neki gostilni — čardi — izven Keszthely-a. Predsednik grupe Horvath Istvan nas je po obojestranskih nagovorih in medsebojnem spoznavanju čebelarjev peljal še dalje na neko jaso pri gozdu, kjer je bilo večje število panjev. Po ogledu le-teh smo si želeli ogledati še manjša čebelarstva, ki so bila na več mestih raztresena po vinogradih nad gostilno. Večino nas pa je že premagala lakota, zato smo kar v tej gostilni obedovali. Po okrepčanju so nam člani čebelarske grupe razkazali svoje panje nad gostilno. Panja na tehtnici sicer nismo zasledili, povedali pa so nam, da letos niso zadovoljni z donosom z akacije.

Nakladalni panji zasebnih čebelarjev

Panji so bili postavljeni kar pri zidanicah posameznikov. Prostore v zidanicah ne uporabljajo samo za točenje »kapljice«, temveč tudi za točenje medu. Kmetijski proizvod prve vrste smo lahko videli in okusili, z drugim pa nam niso mogli postreči.

Ko smo se vračali, smo nedaleč od gostilne opazili nenavaden grob. Zvedeli smo, da je v tesni povezavi s čardo. Tedaj smo se že nahajali v njej in pri dobri kapljici poslušali njeno zanimivo zgodovino. Zgradili so jo v začetku 18. stoletja in še danes je ohranjena bolj ali manj v prvotni obliki. Nekdaj je bila znamenita postojanka raznih trgovcev in shajališče posebne vrste ljudi, imenovanih »betyar«-i (bečari). Bili so to neke vrste roparji, ki so se sicer preživljali pretežno na kmetov račun, borili so se pa zlasti v fevdalizmu proti skupnemu sovražniku. V borbi proti oblastem so jim okoliški gozdovi nudili varno zavetišče. Od časa do časa so tudi v čardi bili gospodarji položaja, v njej so še sedaj ohranjeni mnogi spomini na bečarsko življenje. Tudi grob pri čardi je spomin na dva bečara, ki sta bila v bližini ustreljena 1862. leta.

Danes je čarda zaščiten kot zgodovinski spomenik in je izletniška točka za turiste iz Keszthelya in Heviza.

Vračajoč se proti domu, smo se ustavili v zdravilišču Heviz in Keszthely-u. Tu smo si razen pristanišča ob Blatnem jezeru nameravali ogledati še znamenitosti kraja (grad, muzej), na željo večine pa je padla komanda »voljno«. Ob določeni uri smo se v dobrem razpoloženju zbrali pri avtobusu. Ohranjeno disciplino moramo pripisati nenehni prisotnosti naših spremljevalk, za kar nedvomno zaslužijo priznanje. Tako smo s prihodom v Lendavo ob pol enajstih zvečer v splošno zadovoljstvo udeležencev zaključili naš izlet.

RESNICI NA LJUBO

JOZEF ACKO

»Na Pohorju srednje dobra čebelja paša

V letošnjem poletju so mnogi čebelarji iz mari-borske okolice pripeljali svoje čebelje panje na pašo na Pohorje, med obilne gozdove. Privlačno pašno področje je tudi lovrenška kotlina od položnega Činžata pa do Slepniške doline in hribovitega Recenjaka. Tu je bilo in je na paši več sto panjev. Največji donos je dala hojka, ki je nekajkrat prav izdatno medila. Toda pri hojcinem medu mora biti čebelar izredno skrben, da ne zamudi pravega časa, ko je treba satnice iztočiti. Ta med namreč izredno hitro kristalizira, in če zamudiš le en dan, medu ni več mogoče iztočiti s centrifugo.

Ugotavljajo, da čebelarstvo nazaduje. To nazadovanje je predvsem posledica nekaterih slabih letin, zlasti pa čebeljih poginov in bolezní.

I. P.◄

Na ta članek, objavljen v Večeru 22. 8. 1967 na strani 4, in Ptujskem tedniku dne 25. 8. 1967, moram kot starejši čebelar opozoriti anonimnega pisca tega članka I. P. na razne napake in trditve v tem članku.

S prvim delom bi bil še kar zadovoljen, ko ne bi bil omenil na koncu odstavka »ko je treba satnice iztočiti«. Iz satnice se ne da med iztočiti, ker je to osnova, ki jo čebelar ulije iz voska in pritrdi v satnik in utre v žico. Iztoči se edino z medom napolnjeni sat. V drugem odstavku omenja pisec, da čebelarstvo nazaduje in navaja tudi razne vzroke. K temu pa povem svoje mnenje in tudi mnenje vseh naprednih čebelarjev, članov Zveze čebelarških društev za Slovenijo, ki ma svoj sedež v Ljubljani.

Oporekati moram izrazu »čebelnih poginov«. Stari, klasični izraz vsakega čebelarja, ki tudi še danes drži, je, da čebela umre. Preveč ljubimo našo pridno, izredno delovno in koristno žuželko, da bi čebelar rekel, da mu je čebela ali čebelna družina poginila. Po statistiki čebelarških društev in naše Zveze ugotavljamo, da čebelarstvo ne nazaduje. Če bi pa res nazadovalo, kakor navaja pisec, potem pa moramo iskati povsem druge vzroke za to.

Že od osvoboditve čakajo čebelarji na zakon o čebelarstvu. Naša Zveza je že nešteto krat posredovala na vseh pristojnih mestih, vendar doslej še vedno brezuspešno. Naša čebela je še vedno brez zaščite. Ribiči in lovci imajo že davno svoj zakon. Pred kratkim smo čitali v Večeru, da je 11 jelenov povzročilo v okolici Frama za več milijonov škode. In kljub temu je jelen zaščiten. Naša čebela »apis carnica«, poznana in priznana najboljša pasma po celem svetu, pa ne more dobiti v svoji domovini zakonske zaščite.

V naši državi nimamo niti ene čebelarške šole za vzgojo pravih naprednih čebelarjev. Naša Zveza sploh ne more dobiti finančne pomoči od državnih oblasti za ustanovitev prepotrebne strokovne čebelarške šole. Edino strokovno znanje si pridobi začetnik ali pa čebelar na raznih predavanjih, ki jih organizirajo družine, društva in Zveza, in pa iz našega res dobrega strokovnega lista »Slovenski čebelar«. Ta je edini čebelarski list v naši državi, ki vsak mesec redno izhaja.

Oglejmo si čebelarstvo v sosedni republiki Avstriji. Vsaka dežela ima tam svojo čebelarško šolo, v kateri se izšolajo začetniki, pomočniki, mojstri in tudi potovalni učitelji. Te šole prejema redno dotacijo od centralne vlade in dežele. Na letošnjem predavanju v Ljubljani je predsednik avstrijske čebelarške organizacije g. Tropper povabil pet čebelarjev iz Slovenije na brezplačno šolanje v Gradec.

V slabih letinah pa seže vesten čebelar nekaj bolj globoko v žep in pomaga čebelam s sladkorjem, če jim skopa in muhasta narava ni dala zadostne hrane za zimo.

Veliko in neprecenljivo škodo pri čebelarstvu nam je napravilo podjetje Agromel kakor tudi razni odbori in pododbori, ki so jih ustanovili pred leti po Sloveniji. Ti so hoteli uničiti zasebnega čebelarja in čebelarško organizacijo, ki že obstaja in izdaja svoj strokovni in poučni list od leta 1898. Članstvo vidno narašča in to zaradi tega, ker vsak napreden čebelar uvideva, da brez strokovne organizacije ni napredka. Zaradi različnih čebeljih bolezni pa naše čebelarstvo ne nazaduje. Naša Zveza je izvršila doslej že obširne in tudi uspešne akcije za zdravljenje čebelnih družin proti pršičavosti doma in zlasti ob meji s sodelovanjem čebelarških organizacij.

Edini vzrok morebitnega nazadovanja čebelarstva bi bil samo ta, da nimamo dovolj naraščaja. Temu pa je največ kriva naša šola. Včasih smo lahko videvali skoraj pri vsaki šoli skrbno urejen čebeljak, danes pa jih ni.

VELIKEMU HRVATSKEMU ČEBELARJU MILANU PALIANU V SPOMIN

EDI SENEGACNIK

Meseca julija sem se bil pravkar pripravljaj, da odidem kot običajno vsako leto v Liko na ogled. Pismonoša pa me je prestregel s črno obrobljenim pismom in žalostno vestjo, da Milana Paliana, znanega čebelarja v Gospiću ni več. Nemo sem zrl v mrtve črke, ki so povedale, da so najboljšega hrvatskega in morda tudi jugoslovanskega čebelarja pokopali 22. julija v Gospiću. Onemel sem in ostal brez besed. Nisem in nisem mogel verjeti, da ga ne bom nikdar več videl. Sicer sem vedel, da mož že dalj časa boleha. Da pa bo njegovo življenje tako hitro ugasnilo, tega nisem pričakoval. V svojem zadnjem pismu — sredi maja — mi je takole posal: »Nič več ne morem v čebelnjak. Bolezen me je tako zdelala, da lahko le še iz svoje sobe gledam, kako propadajo moje čebele. Od 40 panjev jih je ostalo le še 16. Srčno si želim, da bi čebele ostale pri hiši in da ne bi šle za menoj. Morda bo vnuk Bato čebelaril. O da bi le! Nesrečen sem ob misli, da bi kdaj pazariške krave brusile svoje rogove ob mojem propadajočem čebelnjaku. Tako osamljen se počutim v svoji bolezni. Včasih je bila naša hiša polna čebelarjev. Zdaj so vsi pozabili name. Le vi ste ostali moj zvešti stari prijatelj, ki mi pišete in se me spominjate!«

Moje misli so pohitele v predvojna leta, ko sva se z Milanom Palianom spoznala. Bilo je leta 1940, ko sem bil v Gospiću na orožnih vajah. Vsak dan sem korakal z vojaki mimo velikega, izredno lepo urejenega vrta, v katerem sem opazil ličen čebelnjak. Nekega dne sem se le opogumil in stopil na vrt. Sprejel me je prijazen gospod. Ko sem mu povedal, kdo sem, je bil zelo vesel, saj je poznal moje ime iz Slovenskega čebelarja, na katerega je bil že takrat naročen. Tako se je začelo najino iskreno čebelarsko prijateljstvo, ki ga je potem za nekaj let prekinila vojna. Tudi njemu ni prizanesla. Uničila mu je dom in tudi čebelnjak z vsemi panji vred, on pa je za las ušel smrti. Po vojni je z velikimi težavami spet vse obnovil. Zgradil je še lepši čebelnjak, da so ga prihajali gledat od vsepovsod.

Stal je v čudovitem urejenem in negovanem vrtu. Ko sva z bratom Adamom Kehrlejem na poti po Jugoslaviji leta 1952 stopila v njegov čebelnjak, je Kehrle ostrmel in vzkliknil: »Kaj takega ne bi pričakoval tu v Liki. Zdi se mi, da sem kje v Švici ali pa v Angliji. Tam imajo tako lepe vrtove!« Palianovi so ga takrat tako gostoljubno sprejeli in postregli, da se je mož čudil gostoljubnosti naših ljudi. Kehrle ni mogel verjeti, da živi v Liki tako razgledan in vzoren čebelar. Pri Palianu so se zbirali domači čebelarji, prišli pa so tudi iz drugih krajev Hrvatske in Jugoslavije. Iz njegovega čebelnjaka se je širila napredna čebelarska misel po vsej Liki. On je pokazal prostrana liška vresišča in povabil na pašo tudi druge čebelarje, zlasti nas Slovence.

Rad je poudarjal: »Tu imamo več tisoč hektarjev neizkoriščene paše. Ali ni velika škoda za našo skupnost, če je ne izkoriščamo. Čebelarji, pripeljite sem svoje čebele, ne bo vam žal!« Prav zaradi te svoje širokogrudnosti se je Palian, ki je bil takrat predsednik čebelarskega društva v Gospiću, močno zameril nekaterim domačim čebelarjem. Toda to ga ni prav nič prizadelo. Želja po napredku je bila v njem močnejša kot vse drugo. Pri njem so se ustavljali tudi slovenski čebelarji, ki so se zanimali za pašo na liški resi. Vsakogar je ljubeznivo sprejel in postregel s svojim znanim ribezovim vinom. V vzornem čebelnjaku je imel posebno sobico za sprejem gostov. Tam so bile na steni razne diplome in odlikovanja, omarice za čebelarske knjige, grafiki o različnih pašah, vzorci medu v majhnih stekleničkah. Na mizi pa je ležala debela knjiga, v katero je že 50 let vsak dan zapisoval temperaturo, vreme, stanje tehtnice in celo število pikov, ki jih je dobil ta in ta dan. Vse je bilo tako vzorno urejeno, da si moral občudovati možovo izredno natančnost in podjetnost. Kadar je začel govoriti o čebelah, sem lahko prav kmalu ugotovil, kako podkovan in razgledan je v čebelarstvu. Le malo kdo je znal tako globoko prisluhnuti utripu čebeljega življenja. Svoje znanje je širokogrudno razdeljeval, prav ničesar ni nikomur skrival. Bil je dolgoletni sotrudnik »Pčelarstva«. Tudi za naš list je napisal nekaj člankov s svojim sinom dr. ing. Boškom. Milan Palian je bil velik prijatelj slovenskih čebelarjev. Že od nekdanj

Palianov čebelnjak v Gospiću

nas je občudoval. Čebelaril je v AŽ-panjih, ki jih je smatral za najbolj prikladne.

Na njegovo pobudo in povabilo smo leta 1946 začeli voziti na reso. Najprej sta prispela v Gospić dva vagona z mojimi, Rometovimi, Rožmanovimi in Martelančevimi čebelami. Potem nas je bilo vsako leto več, nekoč smo našteli več kot 50 vagonov. Marsikak čebelar je po Palianovi zaslugi dobil na resi zimsko zalogo in še nekaj medu za v lonec.

Zdaj, ko ga ni več, se še bolj spominjam tistih prelepih avgustovskih dni, ko sva hodila po prostranih cvetočih liških poljanah in kramljala o čebelah. Nekoč je imel v rokah zemljevid Gospića in okolice ter pojasnjeval in kazal, kje vse je paša za čebele. Od Perušića pa do Medaka in še dlje se razprostirajo vresišča. Dejal je, da bo napravil pašni kataster in pripomnil, da lahko slovenski čebelarji pripeljejo sem doli svoje čebele na pašo, ki bo zagotovo boljša kot pa ajdova. In spet se spomnim, kako sva hodila po Velebitu in občudovala žepkova pasišča. In takrat je znal tako lepo govoriti o starih zlatih časih, ko je železnica pripeljala blago le do Gospića, ker je naprej proti Splitu še ni bilo. Zato so furmani prevažali blago od tod v Karlobag prek Velebita. Ob vsej poti so bile posejane gostilnice, kjer so na ražnju pekli jagenjčke in odojke, furmani pa so se zalivali z rujno paško črnino. Poleg furmanov pa so imeli zlate čase tudi liški čebelarji. Ti so iz svojih košev izrezali medeno satje, čebele pa pregnali v prazne koše in jih na furmanskih vozovih prepeljali na morsko stran prek Velebita. Tu so čebele ponovno izdelale satje in ga napolnile z medom, nekoč celo dvakrat.

Zdaj Milana Paliana ni več. Pogrešali ga ne bodo samo domači čebelarji, ampak tudi drugi. Slovenski čebelarji prevaževalci vrlega in za napredek tako vnetega moža ne bomo pozabili.

Letos sem pripeljal čebele v Gospić prve dni avgusta. Ko sem jih razložil in pri njih vse opravil, sem obiskal Palianov grob. Prav na tistih cvetnih poljanah, kjer sva se tolikokrat sprehajala in kramljala, sem nabral velik šopek materine dušice in jesenske rese, ki se je bila prav takrat začela razcvetati. In še drugih cvetlic sem natrgal, vseh tistih, ki jih imajo čebele tako rade. Bil je čudovit šopek, ki sem ga položil na njegov prezgodnji grob. V zahvalo in spomin velikemu čebelarju in plemenitemu človeku...

NAŠI PROBLEMI

Čebelar Filip Gartner iz Dražgoš nam je potožil, da mu je predpisala občina Gospić plačilo pristojbine 2 nova dinarja za vsak tja na pašo pripeljani panj. Ta denar naj bi se stekel v fond za napredek kmetijstva občine Gospić. V tej zadevi je Zveza nato pisala občini Gospić sledeče pismo:

»SO Gospić
Oddelek za upravno-pravne posle
GOSPIĆ

Zadeva: plačevanje pašarine

Naši člani se pritožujejo, da zahtevate od njih plačilo po 2 N din za vsak na pašo pripeljani panj v območje vaše občine, in sicer v fond za napredek kmetijstva.

Po pravilih naše organizacije je njena dolžnost med drugim, da tudi varuje interese svojih članov.

Ker nam ni znana vsebina vašega zadevnega odloka in na katerih predpisih je osnovan, vas naprošamo, če nam pošljete prepis odloka, da se bo mogla naša pravna služba prepričati o njegovi zakonitosti oziroma ustavnosti in ga članom pravilno tolmačiti.

V kolikor boste še v prihodnje izdajali podobne odloke, vas naprošamo za prepis takih odlokov, da jih bomo objavili v našem glasilu »Slovenski čebelar«. Tako bo vsak čebelar vedel, kakšne so njegove obveznosti ter si bomo prihranili medsebojno dopisovanje in posredovanje, v kolikor bodo ob takih pogojih še dalje dovažali k vam čebele na pašo.

Naše mnenje je, da so taki odloki na splošno za čebelarski napredek škodljivi, ker se v njih zasleduje le ozka lokalna korist. Pomoč pasivnim krajem za njihov gospodarski napredek je v naši družbi urejena v zveznem merilu in prispeva v ta namen tudi SR Slovenija svoj delež. Tak odlok je tudi v nasprotju s težnjam gospodarske reforme, ker vpliva negativno na razvoj čebelarstva in s tem tudi na razvoj drugih panog, katerih uspevanje je odvisno od čebelarstva. V nasprotju je tudi z akcijo proti svetovni lakoti, ki jo vodi FAO pri ZDRUŽENIH NARODIH, katerih član je tudi naša država. Položaj APIMONDIJE — Mednarodnega združenja čebelarskih organizacij (Federation internationale des associations d'apiculture Roma, Corso Vittoria Eamnuale 101 — ITALIA) je namreč urejen pri FAO s posebnim svetovalnim statutom, v okviru katerega je pritegnjena uradno tudi APIMONDIA v borbi proti svetovni lakoti. Po napovedi demografov se pričakuje že v letu 1980 glede na naraščanje števila prebivalstva svetovna kriza v prehrani. Naloga čebelarstva v tej akciji je povečanje pridelkov (medu in voska) ter tako izboljšati prehrano in zagotoviti intenzivno opravevanje gospodarskih entomofilnih rastlin. Zato je škodljiv vsak ukrep, ki vpliva negativno na razvoj čebelarstva. V zadnjih desetih letih pa naše čebelarstvo ne napreduje, temveč stagnira oziroma celo nazaduje.

Predsednik ZCDS:
Valentin Benedičič l. r. <

Občina Gospić je poslala Zvezi kot prilogo k svojemu dopisu št. 02-5686-1-1967 z dne 26. 9. 1967 zadevni odlok, ki se glasi takole:

Na osnovu člana 259 Statuta Opčine Gospić i člena 7 i 8 Odluke o izmjeni i dopuni Statuta občine Gospić Občinsko i privrijedno vijeće Skupščine občine Gospić na II odvojenoj sijednici održanoj 24. VI. 1967. god. donijela so

ODLUKU o načinu smještaja i ispaše pčela

član 1

Raspored smještaja i ispaše pčela na području Opčine Gospić vrši se po odobrenju i pod kontrolom Odjela

član 2

Vlasnici pčela van područja Opčine Gospić, koji žele dopremiti svoje pčele radi ispaše na područje opčine Gospić dužni su donjeti propisno taksiranu molbu priložiti uvjerenje o zdravlju pčela, uplatiti pristojbu od 2.00 n.

dinara po košnici, na ime ispaše i veterinarskog nadzora, na račun fonda za unapredjenje poljoprivrede općine Gospić.

Pristojbe iz stava 1 ovog člana mora se platiti bez obzira na čijem su zemljištu pčele smještene.

član 3

Za prekršaj odredba ove Odluke kaznit će se:

— radna organizacija do 100 n. dinara, a odgovorna osoba odnosno osoba u radnoj organizaciji do 80 n. din.

— privatni vlasnik pčela do 50 n. din.

član 4

Ova odluka stupa na snagu 8 dana nakon objavljivanja u Službenom vjesniku Općine Gospić.

Broj: 01-5453/1-67.

Predsjednik
Skupštine općine Gospić
Mićo Jelača l. r.

Žig

Zveza je proučila predmetni odlok in sporočila občini Gospić o njem sledeće mnenje:

Št. 401/5-67

P. n. Skupščina občine Gospić
Oddelek za upravno pravne posle
G O S P I Ć

Zadeva: plačevanje pašarine

Prejeli smo vaš dopis št. 02-5686/1-1967 z dne 26. IX. 1967 skupaj s prepisom odloka št. 01-5453/1-67 z dne 24. VI. 1967.

Po našem mnenju je navedeni odlok nezakonit, ker je v nasprotju z 98. členom Zvezne ustave, po katerem določa statut občine v okviru Ustave in zakonov le odnose med občani in delovnimi organizacijami znotraj občine, ne pa tudi za tretje osebe (izven občine).

V smislu 2. točke 161. člena Zvezne ustave spadajo predpisi o dajatvah (prispevek, davek, takse in podobno) v pristojnost federacije.

Zato bi se moral vaš odlok opirati na zadevni zvezni oziroma temu ustrejni republiški predpis, nikakor pa na statut občine, ki po določbah citiranega 98. člena Ustave urejuje zgolj interne odnose v območju občine.

Predsednik ZCDS:
(Valentin Benedičič)

O tem obveščamo članstvo, da se bo znalo ravnati.

Ne glede na vprašanje zakonitosti navedenega odloka je bila tudi čebelja paša letos v Liki na splošno slaba. Izvajanje odloka bi imelo prav gotovo nezaželene posledice za naše čebelarstvo. Vsako prevažanje čebel je namreč že samo po sebi tvegano in prevaževalci zaradi različnih nevšečnosti vedno bolj pomišljajo, ali bi v prihodnje sploh še prevažali ali ne.

Valentin Benedičič

POROČILO ZA SEPTEMBER

Prve dni v začetku meseca je bilo vreme toplo in sončno. Zaradi prodora hladnega zraka se je kmalu sprevrglo v popoldanske nevihte. Čim bolj hladno je postajalo, tem bolj je deževalo. Šele v tretji dekadi je postalo nekoliko topleje in vreme se je zboljšalo.

Opazovalci poročajo:

Zerovnica-Postojna: V začetku meseca je bila še paša na hoji. Če bi ne bilo stalnega deževja, bi hoja še dalje medila. Družine niso oslabele.

Rogatec: 23. septembra sem začel krmiti na zimsko zalego.

Lovrenc na Pohorju: Odvzel naklado in nekaj satov. Za zimo pustil vsega 17.65 kg.

Selnica ob Dravi: Ajda je popolnoma odpovedala in še tisto malenkost, ki je bila posejana, je toča uničila. V drugi dekadi je bilo dosti padavin, donosa pa nobenega. V tretji je bilo zelo toplo, a brez donosa. Tudi jesensko resje ni nič medilo.

Prosenjakovci-M. Sobota: V mojem območju ajde ni bilo. Pač pa so mi čebelarški znanci rekli, da bo letos dobro obrodila, medila pa ni.

Iška vas: Mesec september je bil zelo ugoden za čebelarjenje. Posebno topli sta bili prva in tretja dekada. Hoja je zelo močno medila ves mesec. Še zadnje dneve je bilo donosa 0.50 kg. Matice so močno zalegale. Družine pa so zaradi hojeve paše oslabele.

Kraj opazovalnice	Donos ali poraba v			Skupno pridobil ali porabil dkg	Srednja mesečna toplina °C	Dnevi			Sončni sij v urah
	I.	II.	III.			izletni	dnevni	s snežno odejo	
	mesečni tretjini dkg								
Breg—Tržič	+ 50	+ 70	+ 40	+ 160	+15,0	21	10	—	88
Dražgoše—Sk. Loka . . .	— 60	— 50	— 80	— 190	+13,3	17	14	—	110
Zerovnica—Postojna . . .	+ 35	—210	— 110	— 355	+15,4	25	13	—	154
Rogatec	— 40	—	+ 440	+ 400	+16,3	30	13	—	136
Lovrenc na Pohorju . . .	— 90	— 85	— 95	— 270	+15,5	23	11	—	167
Selnica ob Dravi	— 54	— 55	— 60	— 169	+16,0	25	16	—	149
Lovrenc na Drav. polju	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cezanjevci—Ljutomer . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prosenjakovci—M. Sobota	—80	—	— 20	— 100	+15,5	27	18	—	198
M. Polana—Lendava . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svibnik—Crnomelj	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iška vas	+630	—	+ 170	+ 800	+12,9	24	10	—	120
Škofije pri Kopru	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pušča—Bistra—Zagreb .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Povpreček	—	—	—	+39,05	—	—	—	—	—

VSEM ČEBELARSKIM DRUŠTVOM IN DRUŽINAM

Ob zaključku čebelarke sezone želimo, da bi se tudi prihodnje leto vsi še z večjo vnemo oprijeli dela za napredek čebelarstva in za okrepitev naše organizacije. Število organiziranih članov narašča, kar je zelo dober znak. To ni le naša želja, ampak tudi želja vodstva Apimondije, ki se je izkristalizirala na nedavnem Mednarodnem čebelarskem kongresu v Ameriki, na katerem je bila zastopana tudi naša organizacija. O tem bomo pisali podrobneje na drugem mestu našega lista.

Da bi dosegli še več uspehov pri naših skupnih prizadevanjih, predlaga uprava Zveze vsem društvom in družinam kot eno najvažnejših nalog v prihodnjem letu, da vključijo v svoj krog čim več do sedaj še neorganiziranih čebelarjev. Čim več članov bo imela naša organizacija, tem močnejša bo in tem lažje bo uresničila svoj program.

Vsem čebelarskim družinam in društvom bomo že v najkrajšem času poslali sezname članstva v trojniku. Te naj izpolnijo društva (brez družin) in družine kar najbolj natančno in razločno po navodilih v 12. številki 1962. letnika.

Priporočamo vsem, da že na oktobrski seji to zadevo vključijo v svoj dnevni red. Že zdaj lahko zapišemo, da se naročnina za list v letu 1968 ne bo spremenila. Torej Zvezina N-din 17.—, društvena in družinska pa po sklepu občnih zborov. Ker je torej članarina že določena, lahko začnete s pripravami za vpis starih in novih članov. Mnogo je že takih čebelarskih družin kakor npr. Bohinjska Bela, Kamnik z vsemi svojimi družinami, Črnomelj, Dragatuš, Ziri, Gorišnica, Stična, Barje, Markovci, Cirkovci, Griže, Boh. Bistrica, Dol. Toplice, Bled, Maribor mesto, Maribor Tabor in še in še, ki zaključujejo leto za letom svoje sezname članstva začasno že decembra in nam jih pošiljajo zaradi nadaljnje obdelave. Menimo, da ni nič težkega, če se že danes lotimo dela in ne šele sredi leta. Kjer razmere dopuščajo, zbirajmo že kar obenem naročnino za prihodnje leto. Važno je torej, da vpišete v seznam, ki nam ga boste poslali do 31. decembra t.l., vse člane iz seznama za leto 1967, ki Slovenskega čebelarja niso izrecno odpovedali, ne glede na to ali plačajo članarino (naročnino) takoj ali šele med letom. Taka praksa bi poenostavila in olajšala delo

pri družinah in društvih, zlasti pa v upravi, ter zmanjšala režijske stroške.

Na kratko iz današnje statistike: naša organizacija v Sloveniji šteje 44 društev z 234 družinami; število članov pa je v tem letu naraslo na prek 5.800.

Tajništvo

SODELAVCE

lepo prosim, naj malo potrpe. Članke bomo objavili v prihodnjih številkah, zlasti januarski, ki bo imela 32 strani. Zelo bom vesel, če mi boste še kaj poslali.

Urednik

STARE ČEBELARSKE KNJIGE

iščem, zlasti od avtorjev Anton Janša, dr. Dzierzon itd. Ponudbe prosim na: Alfred Gomolka, Handelsvertretungen, 6784 Thaleischweiler (Pfalz), Postfach 64, Deutschland.

SUCHE

alte Bienenbücher, besonders von Anton Janša, Dr. Dzierzon etc. Angebote erbeten an: Alfred Gomolka, Handelsvertretungen, 6784 Thaleischweiler (Pfalz), Postfach 64, Deutschland.

KUPIM

ročno stiskalnico za izdelavo satnic. M. Podgornik, Stara vas, Bizeljsko.

ČEBELAR,

ki je letos kupil čebele v Neverki, pošta Košana (Sežana), od Ivanke Špetič, vdove po pok. Stanku Špetiču, Neverke 28, naj se ob priložnosti čimprej zgledi v naši pisarni, Ljubljana, Cankarjeva 3/II, zaradi važnega razgovora. Zveza čebelarskih društev v Ljubljani, Cankarjeva 3.

Tajništvo

PRODAM

zaradi smrti v družini 32 dobro zazimljenih panjev s čebelnjakom in vsem drugim čebelarskim orodjem. Ogled ob nedeljah. Cena po dogovoru. Anica Pancker, Noršinci 14, Martjanci, Prekmurje.

KUPIM

dobro ohranjene prašilčke na štiri sate in polovičarje. V ponudbi navedite tudi ceno. Viktor Tavčar, Nova Gorica, Kidričeva 30.